

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

PRIEMYSELNÝ DIZAJN

(výber textu)

Štátny vzdelávací program: 86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba III.

Študijný odbor: 8602 M priemyselný dizajn

Platnosť: 01. 09. 2025

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Súkromná škola umeleckého priemyslu, Hálkova 2968/22, 010 01 Žilina
Kód a názov ŠVP	86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba III.
Kód a názov študijného odboru	8602 M priemyselný dizajn
Názov ŠkVP	Priemyselný dizajn
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	súkromná
Dátum schválenia ŠkVP	28. 08. 2025
Miesto vydania	Súkromná škola umeleckého priemyslu, Hálkova 2968/22, 010 01 Žilina
Platnosť ŠkVP	01. 09. 2025 (začínajúc 1. ročníkom)

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Mobil	E-mail
Ing. Václav Dostálek	riaditeľ školy	0917 449 367	0905 407 262	info@skolaumenia.sk
PaedDr. Peter Majer, MBA	zástupca riaditeľa	0917 449 367	0948 216 207	info@skolaumenia.sk

Zriaďovateľ školy: Inštitút vzdelávania a starostlivosti, s.r.o.

Adresa: Hálkova 2968/22, 010 01 Žilina

Telefón: 041 700 1098

Fax: 041 700 1907

E-mail: ivas@ivas.sk

Žilina, 10. 01. 2025

Ing. Václav Dostálek, riaditeľ školy

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01. 09. 2020	-	Štátny vzdelávací program pre školu umeleckého priemyslu, skupina študijných odborov 86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba III, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 04. 09. 2019 pod číslom 2019/5583:31-A1030 s účinnosťou od 01. 09. 2020, začínajúc 1. ročníkom.
01. 09. 2021	23. 08. 2021	Dodatok č. 1 pre Štátny vzdelávací program pre školu umeleckého priemyslu, skupina študijných odborov 86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba III, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 12. 05. 2021 pod číslom 2021/9630:11-A2220 s účinnosťou od 01. 09. 2021, začínajúc 1. ročníkom. <i>Zmena: Nahradenie rámcového učebného plánu a poznámok k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M).</i>
01. 09. 2022	23. 08. 2022	Dodatok č. 2 pre Štátny vzdelávací program pre školu umeleckého priemyslu, skupina študijných odborov 86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba III, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 13. 12. 2021 pod číslom 2021/9630:61-A2220 s účinnosťou od 01. 09. 2022, začínajúc 1. ročníkom. <i>Zmena: Aktualizácia kľúčových kompetencií v podkapitole „Kľúčové kompetencie“, aktualizácia vzdelávacích štandardov pre ekonomické vzdelávanie.</i>

2 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Súkromná škola umeleckého priemyslu v Žiline je stredná škola, ktorej zriaďovateľom je Inštitút vzdelávania a starostlivosti, s.r.o., Žilina. Svoju činnosť začala v školskom roku 2008/2009 ako Súkromná stredná umelecká škola v Žiline. Zámerom je vybudovať renomovanú strednú školu umeleckého zamerania a úspešne rozvíjať tradíciu kvalitného stredoškolského umeleckého vzdelávania v Žilinskom kraji.

Škola sa vyprofilovala na modernú strednú školu umeleckého zamerania, ktorá pripravuje žiakov v študijných odboroch: **8602 M priemyselný dizajn, 8603 M grafický a priestorový dizajn, 8604 M grafický dizajn, 8606 M fotografický dizajn, 8614 M dizajn interiéru a 8641 M propagačné výtvarníctvo.**

Školský vzdelávací program „Priemyselný dizajn“ je vytvorený na týchto princípoch:

- rozvoj individuality každého jednotlivca;
- dôraz na rozvoj umeleckých predpokladov;
- požadované odborné kompetencie na výkon povolania v oblasti umenia;
- podpora autonómie školy, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami;
- podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania v nadväznosti na špecifické potreby trhu práce v oblasti umenia;
- podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania na špecifické potreby vysokoškolského vzdelávania v oblasti vizuálneho umenia;
- posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie pedagogických zamestnancov.

Výchova a vzdelávanie žiakov študijného odboru 8602 M priemyselný dizajn zahŕňa všeobecné vzdelávanie, umelecké teoretické vzdelávanie a umelecké praktické vzdelávanie. V triede je spojených niekoľko vzdelávacích programov. Všeobecno-vzdelávacie predmety sa vyučujú v triede spoločne (napr. slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska náuka, matematika, fyzika), žiakov možno v niektorých predmetoch deliť na skupiny (napr. cudzie jazyky, etická výchova/ náboženská výchova, telesná a športová výchova). Umelecké predmety teoretického a praktického charakteru sa vyučujú v skupinách (napr. hlavné odborné predmety, písmo, kresba, počítačová grafika, umelecká prax). Pri vyučovaní umeleckých predmetov sa zdôrazňuje individuálny prístup vyučujúceho ku každému žiakovi v záujme rozvoja jeho výtvarného talentu. Prezentované učivo hlavných odborných predmetov – **výtvarná príprava a navrhovanie** – časovo korešponduje s umeleckou praxou, takže žiak svoj výtvarný návrh realizuje v príslušnom médiu. Symbiózu umeleckých predmetov možno vidieť na ročníkových projektoch (klauzúrnych prácach), ktoré sa hodnotia komisionálne. V 1. a 2. ročníku je projekt vyjadrením spojenia výtvarnej prípravy a umeleckej praxe, v 3. ročníku navrhovania a umeleckej praxe. Voliteľné predmety v škole nie sú zavedené.

Súvislá umelecká prax žiakov je realizovaná v 2. a 3. ročníku štúdia vo firmách alebo inštitúciách umeleckého zamerania v rozsahu 5 pracovných dní. V prípade riešenia výtvarných projektov podľa zákazky objednávateľa môžu žiaci absolvovať súvislú umeleckú prax formou práce na realizácii projektu. Vybraní žiaci školy vykonávajú odbornú prax v zahraničí (v závislosti od realizácie mobilityných projektov programu Erasmus+). Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov vo výtvarnej príprave je výtvarné sústredenie (plenér), ktorý sa realizuje sa v 1. ročníku štúdia v rozsahu 5 pracovných dní.

Žiaci sa zapájajú do realizácie projektovej činnosti a výchovno-preventívnych programov - Škola priateľská k deťom, Školy priateľské k ľudským právam a Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu. Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu sú predmetové olympiády, výtvarné súťaže, odborné exkurzie (napr. Brno, Florencia, Londýn, Paríž), vernisáže, návštevy múzeí a galérií, účelové kurzy (Kurz na ochranu života a zdravia, Kurz pohybových aktivít v prírode).

Výchovno-vzdelávací proces umeleckých predmetov je zabezpečený kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami s úspechmi vo vlastnej umeleckej tvorbe.

Ciele výchovy a vzdelávania v škole umeleckého priemyslu:

- poskytnúť žiakom všeobecný a odborný vzdelanostný základ vychádzajúci zo systematického, vyváženého výberu informácií a poznatkov z oblasti umenia, spoločenských a prírodných vied a príslušného odboru;
- získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti, kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie;
- poskytovať poznatky v zmysluplnom kontexte v nadväznosti na ďalšie vzdelávanie alebo uplatnenie na trhu práce;
- prehĺbiť u žiakov abstraktné a logické myslenie s dôrazom na pochopenie kauzálnych, funkčných a vývinových vzťahov medzi javmi a procesmi;
- naučiť žiakov samostatne identifikovať, analyzovať a riešiť problémy, kreatívne realizovať úlohy a vyvodzovať logické závery;
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce;
- viesť žiakov ku kritickému mysleniu s uplatnením mnohostranného pohľadu pri riešení úloh;
- poskytnúť žiakom možnosti pre optimálny výber ďalšieho vzdelávania/pracovného zaradenia podľa ich schopností, záujmov a potrieb spoločnosti;
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre;
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonu a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti;
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie;
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť;
- prehĺbiť u žiakov sociálne kompetencie, osobitne schopnosť kultivovane komunikovať, racionálne argumentovať a efektívne spolupracovať v rôznych skupinách;
- viesť žiakov k uvedomeniu si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje duševné a fyzické zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností súvisiacich so zdravým životným štýlom;
- viesť žiakov k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a požiarnej ochrane;
- motivovať žiakov k tomu, aby sa zaujímali o svet a ľudí okolo seba, aby boli aktívni pri ochrane ľudských a kultúrnych hodnôt, životného prostredia a života na Zemi;
- viesť žiakov k tomu, aby si uvedomili globálnu previazanosť udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej i svetovej úrovni.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Cieľom vzdelávacieho programu „Priemyselný dizajn“ je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia. Profilovanie absolventa so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných problémov, na pohotovú adaptabilitu, pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

3.1 POPIS ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program obsahuje sústavu činností, v ktorých sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblastí technológie, dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami, technického kreslenia a práce s počítačom.

Odborné vzdelávanie umožňuje rozvíjať samostatné myslenie, tvorivosť, s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s umením, dizajnom, výtvarnou stránkou návrhu a jeho umeleckým spracovaním. Štúdium ďalej utvára predpoklady na samostatnú tvorbu v oblasti výtvarného spracovania rôznych materiálov. Skladba a obsah odborných vyučovacích predmetov zodpovedá súčasným potrebám praxe v oblasti dizajnu, zároveň predkladá nové možnosti vývoja v danej sfére. Obsah na jednej strane poskytuje poznatky a skúsenosti postupov v klasických technikách, ale aj ovládanie nových technológií a ich vzájomné prepojenie v konečnom výtvarnom produkte.

Zameranie štúdia umožňuje navrhovať a riešiť interiér a exteriér architektúry v plošnom a priestorovom prevedení cez jednotlivé technologické a digitálne postupy až po konečnú realizáciu. Odborné vzdelávanie v tejto oblasti podporuje tvorivosť súvisiacu s navrhovaním tvarovo invenčných a zároveň funkčných úžitkových objektov v spojení s realizáciou v materiáli a ich umiestnením v interiéri a exteriéri. Rieši výtvarné zobrazenie, zachytenie a realizáciu priestoru klasickými a modernými technikami.

Povinnou súčasťou základných odborných činností všetkých študijných odborov skupiny 86 Umenie a umeleckoremeselná tvorba je týždňové výtvarné sústredenie (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarných predmetoch (klauzúrne práce).

V rámci praktickej prípravy v predmete umelecká prax absolvujú žiaci 2. a 3. ročníka súvislú umeleckú prax podľa zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu piatich pracovných dní. V súvislej umeleckej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné praktické zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením pedagogických zamestnancov alebo odborníkov z praxe. Súvislú umeleckú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach, dielňach, ateliéroch a vo vyšších ročníkoch podľa konkrétnych študijných odborov priamo vo firmách, výrobných a reštaurátorských zariadeniach a v ďalších špecializovaných pracoviskách. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie a pod.) sú zadané v kapitole „Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami“.

3.2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠTÚDIU

Kód a názov študijného odboru: 8602 M priemyselný dizajn

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie – 4 podľa SKKR/EKR
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	- kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, - vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách ako dizajnéri, konštruktéri, - v reklamných agentúrach, - ako výtvarní redaktori v redakciách časopisov a nakladateľstvách.
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	pomaturitné štúdium, študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

3.3 ORGANIZÁCIA VYUČOVANIA

Organizácia výchovy a vzdelávania v jednotlivých formách vzdelávania vo všeobecnom a umeleckom vzdelávaní sa uskutočňuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre realizáciu ŠkVP „Priemyselný dizajn“ platí školský zákon a príslušné vykonávacie predpisy.

Vyučovanie prebieha počas školského roka, ktorý začína 1. septembra a končí 31. augusta nasledujúceho roka. Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu sú:

- účelové cvičenia žiakov 1. a 2. ročníka zamerané na ochranu života a zdravia;
- kurz pohybových aktivít v prírode pre žiakov 2. ročníka, ktorý sa po dohode s rodičmi uskutočňuje pobytovou formou alebo dennou dochádzkou;
- kurz na ochranu života a zdravia pre žiakov 3. ročníka, ktorý sa uskutočňuje dennou dochádzkou;
- odborné a tematické exkurzie po ročníkoch, ktoré organizujú vyučujúci všeobecnovzdelávacích a umeleckých predmetov;
- výtvarné sústredenie (plenér) pre žiakov 1. ročníka;
- súvislá umelecká prax žiakov 2. a 3. ročníka;
- mimoškolské aktivity - výtvarné, literárne a vedomostné súťaže, predmetové olympiády, školské výlety, kultúrne a výchovné podujatia (imatrikulácie, športový deň, divadelné predstavenia, výchovné koncerty, humanitárne zbierky a pod.).

Všeobecné vzdelávanie a umelecké teoretické vzdelávanie sa uskutočňuje v klasických a odborných učebniach. Umelecké praktické vzdelávanie sa uskutočňuje v ateliéroch, dielňach a odborných učebniach vybavených PC s príslušenstvom, interaktívnou tabuľou, tabletami, audiovizuálnou technikou. Okrem vybavenia prístrojovou, výpočtovou a audiovizuálnou technikou žiaci majú na vyučovaní k dispozícii odborné časopisy, literatúru, slovníky a iné materiály na výtvarné aktivity.

Týždne sú rovnaké, teda nestriedajú sa týždne odbornej praxe s týždňami teoretického vzdelávania. V triede je spojených niekoľko vzdelávacích programov, max. 3. Všeobecnovzdelávacie predmety sa vyučujú spoločne, žiakov možno v niektorých vyučovacích predmetoch deliť na skupiny. Umelecké vyučovacie predmety teoretického a praktického charakteru sa vyučujú v skupinách.

4 PROFIL ABSOLVENTA

4.1 CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA

Absolvent študijného odboru 8602 M priemyselný dizajn je kreatívny odborník v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa pravidlami výtvarnej estetiky. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a harmonizovať prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Profil absolventa úplného stredného odborného vzdelávania v škole umeleckého priemyslu sa odvíja od kompetencií vychádzajúcich z cieľov výchovy a vzdelávania napĺňaných vzdelávacími štandardmi, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania na tomto stupni. Umožňujú mu úspešné začlenenie sa do pracovných a mimopracovných spoločenských štruktúr. Absolvent študijného odboru 8602 priemyselný dizajn uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie, prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii a transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v škole umeleckého priemyslu:

- je kreatívny odborník v umeleckej tvorbe;
- využíva analytické nelineárne myslenie, skúsenosti s prácou, technológiami a materiálmi, ako aj široké všeobecné vzdelanie a poznatky na rozvoj kreatívneho riešenia úloh;
- má osvojené funkčné znalosti a kompetencie z oblasti prírodných, spoločenských vied, umenia a príslušného odboru vymedzené vzdelávacími štandardami, ktoré dokáže využiť v praktickom živote a pri ďalšom štúdiu/pracovnom zaradení;
- efektívne komunikuje v materinskom, resp. vo vyučovacom jazyku a v cudzom jazyku;
- ovláda a využíva súčasné informačno-komunikačné technológie;
- vie vyhodnotiť a zaujať kritický postoj k informáciám, vrátane masmediálnych informácií;
- uvedomuje si svoje schopnosti, silné a slabé stránky a v súlade s nimi sa rozhoduje pre ďalšie/celoživotné vzdelávanie a svoju budúcu profesiu;
- akceptuje a uplatňuje ľudské práva vo vzťahu k sebe a iným, rešpektuje inakosť v spoločnosti;
- je si vedomý svojich občianskych práv a povinností, uvedomuje si význam a potrebu občianskej angažovanosti v lokálnom, národnom a globálnom kontexte;
- uznáva a je pripravený v praxi aplikovať demokratické princípy spoločnosti;
- zaujíma sa o svet a ľudí okolo seba, je pripravený aktívne chrániť ľudské a kultúrne hodnoty a životné prostredie na Zemi;
- nachádza uplatnenie primárne v oblasti umenia a v ďalších oblastiach podľa profilácie.

Cieľom študijného odboru 8602 M priemyselný dizajn je pripraviť absolventa pre kvalifikované uplatnenie v oblasti kreatívneho priemyslu, dizajnu a vlastnej umeleckej praxe, pripraveného kreatívne spracovať zadané úlohy od tvorby nových konceptov z hľadiska idey tvaru, konštrukcie a funkcie s použitím ergonómie v dizajne, ekológie a environmentálnej výchovy.

Absolvent sa dokáže flexibilne uplatniť v oblasti vizuálnej komunikácie, propagácie a reklamy. Má vzťah k historickým i moderným formám umenia, inšpiruje sa nimi, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožňuje rozvíjať samostatnosť a tvorivosť vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselnej realizácie. Podporou v budúcom profesionálnom uplatnení sú vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie.

Absolvent vie prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii, vie transformovať inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu. Vedomosti a praktické zručnosti získané počas štúdia dávajú absolventovi kompetencie pri napĺňaní daných štandardov v práci, pri štúdiu a ďalšom odbornom rozvoji.

4.2 KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo. Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti. V súlade s Odporúčaním Rady Európskej únie z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) **Gramotnosť** je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom;
- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie;
- identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti;
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú;
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom;
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť;
- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- aktívne sa zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou;

- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie;
- vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou;
- pri tvorbe textu uplatníť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) **Viacjazyčnosť** je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný;
- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu;
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života;
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie;
- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-mailu opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) **Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve** – matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru;
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov;
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz;
- aktívne sa zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) **Digitálna kompetencia** zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú;

- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať;
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) **Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa** je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent dokáže:

- starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí;
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva;
- preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote;
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným;
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom;
- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspoľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;
- použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) **Občianska kompetencia** je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania;
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni;
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku;
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta;
- zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) **Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu** zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent dokáže:

- vyhľadávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet;
- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu;
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

4.3 VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

Absolvent má:

- znalosť slovenskej a svetovej literatúry,
- kultúrny prehľad, ktorý vychádza z poznania rôznych oblastí umenia a kladný vzťah ku kultúrnym a estetickým hodnotám,
- orientáciu v dejinách slovenského národa a svetovej histórie,
- znalosť o hierarchii životných hodnôt vychádzajúcich zo základných princípov demokratickej spoločnosti a je schopný vytvárať si rebríček hodnôt,
- základy etiky, psychológie, sociológie a filozofie,
- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám a prírode, aktívne sa podieľať na ich ochrane,
- schopnosť orientácie vo vývoji ľudskej spoločnosti a výtvarného umenia,
- znalosť zásad spoločenského správania sa,
- rozvinuté pohybové schopnosti, celkovú telesnú zdatnosť a vypestovanú celoživotnú potrebu pohybovej aktivity,
- ovládať zásady a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, zabrániť úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného prostredia.

Všeobecné kompetencie v oblasti finančnej gramotnosti

Absolvent je schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- stanoviť si finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej plánovanej profesijnej ceste,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančnictva a sveta peňazí,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Všeobecné kompetencie v oblasti čitateľskej gramotnosti

Absolvent je schopný:

- pracovať s rôznymi druhmi textov používaných na rôzne účely,
- osvojiť si rôzne techniky čítania s cieľom pochopiť text,
- identifikovať informácie v texte, hodnotiť prečítané, zapamätať si myšlienky textu, reprodukovať text, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- logicky spájať súvislosti, vyvodíť hlavné myšlienky, poučenia a závery,
- konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami,
- prakticky uplatniť čitateľské zručnosti v každodennom živote.

4.4 ODBORNÉ KOMPETENCIE

POŽADOVANÉ VEDOMOSTI

Absolvent študijného odboru 8602 M priemyselný dizajn má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti a prejavy jej hmotnej kultúry,
- ozrejmiť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp a ich estetické vzťahy s dôrazom na dejiny výtvarnej kultúry od histórie po súčasnosť,
- uviesť poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a formovať svoj vlastný výtvarný názor,
- definovať proporčné zásady, zásady funkcie a tvarovej kompozície a popísať princípy ich aplikácie,
- popísať prácu s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej grafickej dokumentácie,
- vysvetliť morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- charakterizovať vlastnosti tradičných a netradičných materiálov a ich výtvarné a výrazové možnosti uplatnenia vo výtvarnej tvorbe,
- vymedziť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- identifikovať nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- definovať odbornú terminológiu svojho odboru,
- definovať základné ekonomické pojmy a kategórie,
- určiť zákonitosti trhu v podmienkach trhovej ekonomiky,
- definovať základy obchodného a pracovného práva, pôsobenie zákona o reklame a autorský zákon,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- objasniť základy bezpečnosti práce s digitálnymi technológiami,
- pomenovať základné pravidlá riadenia vlastných financií a rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- objasniť problematiku ochrany práv spotrebiteľa a uplatnenie týchto práv v praxi,
- charakterizovať súčasné dizajnérske trendy, svetové a domáce dianie v oblasti dizajnu,
- pomenovať zásady výtvarnej kompozície a zobrazovania,
- popísať základy anatómie v súvislosti so zobrazovaním ľudského tela v grafickej a plastickej podobe,
- vymedziť princípy práce s farbou vo vzťahu k ploche, dekoru a objemu,
- predpokladať a vysvetliť použitie písma, vrátane použitia digitálnych technológií,
- charakterizovať aplikáciu variabilných výtvarných techník podľa zadaných úloh,
- objasniť funkcie deskriptívnej geometrie pri navrhovaní, konštruovaní a modelovaní,
- vysvetliť uplatnenie variabilných technologických postupov zhotovenia umeleckého diela,
- vymedziť princípy realizácie umeleckého diela s využitím najnovších digitálnych technológií,
- objasniť možnosti kombinovania a použitia rôznych výtvarných materiálov,
- vysvetliť vzťahy analytických štúdií prírodných a umeleckých foriem, štruktúr a spôsoby ich štylizácie pre potreby výtvarného umenia a dizajnu,
- uviesť možnosti separácie a recyklácie materiálov.

POŽADOVANÉ ZRUČNOSTI

Absolvent študijného odboru 8602 M priemyselný dizajn vie:

- rozvíjať vyjadrovacie predpoklady pre samostatnú tvorbu v súvislosti s individuálnymi invenčnými schopnosťami,
- pracovať s odbornou literatúrou,
- uplatňovať plošné, plasticke a farebné videnie,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- používať a presadzovať inovatívne myšlienky, metódy a technické prostriedky,

- pracovať s digitálnymi technológiami, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať vlastné výtvarné zámery,
- navrhovať adekvátne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- spracovať výtvarnú a technickú dokumentáciu,
- pracovať s grafickým softvérom podľa odborného zamerania,
- pracovať ekologicky s ohľadom na ochranu životného prostredia,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok vo variabilných výtvarných technikách,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok v 2D a 3D počítačovej grafike podľa zamerania odboru,
- používať tradičné i súčasné výtvarné výrazové prostriedky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- realizovať diela variabilnými výtvarnými technikami a technologickými postupmi podľa zamerania odboru,
- využívať rôzne formy a druhy umeleckej prezentácie vlastnej tvorby,
- prejaviť kritické myslenie,
- uplatniť invenciu a kreativitu výtvarníka a dizajnéra,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií.

4.5 VZDELÁVACIE ŠTANDARBY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY ŠTUDIJNÉ ODBORY

Ekonomické vzdelávanie – absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu,
- analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami,
- vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa) a identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky,
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu,
- vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí,
- opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu,
- rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce,
- identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy,
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti),
- opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing),
- rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity,
- vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania,
- vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou,
- zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby,
- charakterizovať a vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami; daňový a odvodový systém v Slovenskej republike,

- vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“,
- charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet,
- vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy,
- navrhnúť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu,
- vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami,
- zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície,
- stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov,
- vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH,
- zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.),
- vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu,
- vysvetliť algoritmus zloženého úročenia,
- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie, resp. hypotekárnych úverov),
- posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov,
- zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia),
- uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním,
- popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby,
- demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov,
- charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier,
- uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby,
- vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku,
- vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Umelecko-historická výchova – absolvent má:

- objasniť historický vývoj spoločnosti, jej výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti,
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- štylizovať myšlienky do súvislého textu, vyjadriť svoj názor,
- analyzovať a zhodnotiť tvorbu významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- zaradiť umelcov do obdobia a charakterizovať ich na základe ich výtvarnej tvorby,
- prezentovať najvýraznejšie osobnosti v oblasti voľného výtvarného umenia, úžitkovej tvorby, architektúry a dizajnu, divadla, filmu, fotografie, grafiky, v nadväznosti na študijný odbor,
- orientovať sa v dobových štýloch umeleckej tvorby s cieľom využiť konkrétny sloh ako základ, resp. inšpiráciu autorskej tvorby,
- realizovať rozbor, analýzu umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka,
- identifikovať umelecké remeslá podľa jednotlivých druhov, použitého materiálu a spôsobu vyhotovenia, ktorý vyjadruje dobový štýl,
- vysvetliť hodnotu umeleckého diela,
- analyzovať a zhodnotiť umelecké dielo, vysvetliť význam a prínos tvorby autora pre spoločnosť,
- charakterizovať trendy súčasného umenia v nadväznosti na príslušný odbor, štúdia,

- orientovať sa v známych filmoch a publikáciách z oblasti výtvarného umenia aj v nadväznosti na príslušný odbor štúdia,
- orientovať sa v inštitúciách, múzeách, galériách, v ich zameraní a činnostiach v oblasti kultúry,
- popísať ocenenia v oblasti výtvarnej kultúry a fondy, ktoré podporujú rozvoj kultúry na Slovensku.

Výtvarný jazyk a techniky – absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- uplatniť kresliarske schopnosti na vyjadrenie vlastného výtvarného názoru,
- jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- vytvoriť návrh a zrealizovať ho s ohľadom na ochranu životného prostredia a ekológiu,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície obrazu, objektu,
- uplatňovať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- riešiť výtvarné úlohy rozvíjajúce praktické zručnosti od jednoduchších zadaní a cvičení po zložitejšie riešenia,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- aplikovať teóriu farieb a miešanie farieb, ich kontrasty, poznať symboliku, psychológiu farieb a ich využitie vo plošnej a priestorovej tvorbe,
- aplikovať fyzikálne zákonitosti svetla,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi a technikami používanými v rámci študovaného odboru,
- uplatniť špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnutím charakteristiky tvaru, štruktúry či funkcie,
- vytvoriť výstavbu autorského písma s využitím príslušného počítačového programu,
- správne vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- krešebne a plasticky zobrazovať časti ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- využívať jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky a postupy vo vlastnej práci,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- obhájiť vlastný výtvarný názor, zvolený pracovný postup a spôsob realizácie navrhovaného produktu,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov,
- odprezentovať projekt, správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vykonávať pracovné činnosti v záujme ochrany životného prostredia.

Bezpečnosť, hygiena a ochrana zdravia pri práci – absolvent má:

- pochopiť a vysvetliť význam sebazoznania a sebvýchovy pri vykonávaní práce,
- spoznať a opísať príznaky stresu,
- zvládať záťaž spojenú s pracovným procesom,
- vysvetliť a používať základné právne normy zaisťujúce BOZP,
- dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov,

- používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru,
- odborne postupovať pri poskytovaní prvej pomoci,
- uplatňovať zásady verbálnej a neverbálnej komunikácie,
- poznať zásady protipožiarnej ochrany.

4.6 ŠPECIFICKÉ VZDELÁVACIE ŠTANDARDY PRE ŠTUDIJNÝ ODBOR 8602 M PRIEMYSELNÝ DIZAJN

Umelecké teoretické vzdelávanie – absolvent má:

- definovať základnú odbornú terminológiu,
- priblížiť zásady umeleckej a dizajnerskej tvorby,
- objasniť prácu s konštrukčnými výkresmi,
- vysvetliť konštrukčné zásady v priemyselnom dizajne,
- popísať základy strojárkej technológie,
- charakterizovať vlastnosti a spôsoby použitia tradičných a netradičných materiálov v priemyselnej tvorbe,
- objasniť zákonitosti farieb, farebných odtieňov, jas, kontrastu a ich aplikáciu na materiál,
- identifikovať nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky v odbore priemyselného dizajnu a objasniť ich používanie,
- posúdiť princípy riešenia dizajnu od návrhu cez výrobné postupy až po komplexné riešenie,
- uviesť najnovšie trendy v dizajne,
- uviesť aktuálnu ponuku priemyselne používaných materiálov a príslušných technológií ich spracovania dostupných na trhu,
- vysvetliť princípy práce s multimediálnymi technickými prostriedkami,
- pomenovať základy obchodného práva pre potreby praxe a autorský zákon,
- objasniť princípy záverečnej obhajoby svojej práce.

Umelecké praktické vzdelávanie – absolvent vie:

- vytvoriť dizajnerský návrh a k tomu potrebnú technickú dokumentáciu,
- aplikovať vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií,
- konštruovať priestorové modely v mierke s využitím variabilných výtvarných techník a s požitím rozmanitých materiálov,
- modelovať a konštruovať reálne i virtuálne objekty,
- navrhovať technologické postupy a výrobu vzhľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky pri tvorbe produktu,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné prostriedky pri finalizácii návrhov s dôrazom na pridanú hodnotu výtvarného umeleckého autorského prejavu,
- vykonávať pracovné činnosti v záujme zlepšenia životného prostredia a rozvoja komunitného života a aktívne podporovať a presadzovať princípy trvalej udržateľnosti,
- presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky vo vlastnej práci,
- kreatívne spracovať zadané úlohy od tvorby nových konceptov z hľadiska idey tvaru, konštrukcie a funkcie,
- využívať príslušné digitálne 2D a 3D programy a pomocou nich realizovať vlastné tvorivé zámery,
- multimediálne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu.

4.7 POŽADOVANÉ OSOBNOSTNÉ PREDPOKLADY, VLASTNOSTI A SCHOPNOSTI

Absolvent sa vyznačuje:

- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

5 UČEBNÝ PLÁN

5.1 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŠTVORROČNÉ ŠTUDIJNÉ ODBORY (M)

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Umelecké vzdelávanie	60	1920
Disponibilné hodiny	24	768
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk	24 12 12	768
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť dejepis občianska náuka	5 2 3	160
Človek a príroda fyzika chémia biológia	3	96
Matematika a práca s informáciami matematika informatika	6 4 2	192
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova	8	256
Umelecké vzdelávanie	60	1920
Teoretické vzdelávanie	18	576
Praktické vzdelávanie praktické umelecké vzdelávanie umelecká prax	42 22 20	1344
Disponibilné hodiny	24	768
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo	-	-

¹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

5.2 UČEBNÝ PLÁN PRE ŠTUDIJNÝ ODBOR 8602 M PRIEMYSELNÝ DIZAJN

Vzdelávacie oblasti	Názvy predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Všeobecné vzdelávanie						
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	3	4	4	14
	anglický jazyk	3	3	3	3	12
Človek a hodnoty	etická výchova a náboženská výchova	1	1	0	0	2
Človek a spoločnosť	dejepis	2	0	0	0	2
	občianska náuka	1	2	0	0	3
Človek a príroda	fyzika	2	0	0	0	2
	chémia	0	1	0	0	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	0	0	4
	informatika	2	0	0	0	2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
Všeobecné vzdelávanie – spolu		18	14	9	9	50
Umelecké vzdelávanie						
Teoretické vzdelávanie						
Teoretické vzdelávanie	ekonomika	0	0	1	1	2
	dejiny výtvarnej kultúry	0	3	4	3	10
	technológia	0	1	2	2	5
	teória dizajnu	0	1	0	0	1
	dejiny dizajnu	0	0	1	1	2
Teoretické vzdelávanie – spolu		0	5	8	7	20
Praktické vzdelávanie						
Praktické umelecké vzdelávanie	výtvarná príprava	4	4	0	0	8
	navrhovanie	0	0	4	4	8
	kreslenie a modelovanie	2	3	3	3	11
	dizajnerska digitálna kresba	2	0	0	0	2
	technické kreslenie	2	0	0	0	2
	základy fotografovania	1	0	0	0	1
	počítačová grafika	0	2	2	0	4
	vizualizácia 3D	0	2	0	0	2
	simulácia a prototypovanie 3D	0	0	3	2	5
	animácia 3D	0	0	0	3	3
Umelecká prax	umelecká prax	5	5	5	5	20
Praktické vzdelávanie – spolu		16	16	17	17	66
SPOLU		34	35	34	33	136

Prehľad využitia týždňov – účelové kurzy, súvislá umelecká prax, iné aktivity:

Činnosť	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
výtvarné sústreďenie (plenér)	5 dní	-	-	-	5 dní
kurz pohybových aktivít v prírode	-	5 dní	-	-	5 dní
kurz na ochranu života a zdravia	-	-	3 dni	-	3 dni
účelové cvičenia	2 dni	2 dni	-	-	4 dni
súvislá umelecká prax	-	5 dní	5 dní	-	10 dní
maturitná skúška a príprava	-	-	-	10 dní	10 dní
odborná exkurzia	-	-	5 dní	-	5 dní
časová rezerva	podľa aktuálneho kalendárneho roka				

Poznámky k učebnému plánu:

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden cudzí jazyk – anglický jazyk. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky – nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky jazyk. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- c) Predmety etická výchova/ náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny v 1. ročníku a 2 hodiny v 2. ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom ako aplikovanú informatiku, presunie sa dotácia jednej hodiny týždenne za štúdium z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- h) Predmety umeleckého teoretického vzdelávania sa na 10 hodinách v týždni za celé štúdium môžu v danej triede, v príslušnom odbore a v príslušnom ročníku vyučovať v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je 5 – 9 (podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy). Ak ide o triedu, v ktorej sú dve a viac skupín žiakov rovnakého študijného odboru, vyučujú sa teoretické predmety spoločne.
- i) Praktické umelecké vzdelávanie je súbor predmetov, na ktorých si žiaci osvojujú a prakticky uplatňujú výtvarné zručnosti.
- j) Predmety praktického umeleckého vzdelávania sa v danej triede, v príslušnom odbore a v príslušnom ročníku delia a vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je 5 – 9.
- k) Umelecká prax sa vyučuje v rozsahu minimálne 20 hodín týždenne počas celého štúdia. Na umeleckej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa delí na skupiny podľa študijných odborov, pričom počet žiakov v skupine je 5 – 9. Súčasťou umeleckej praxe je umelecká prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 2. a 3. ročníku v rozsahu minimálne po 5 pracovných dní, 6 hodín denne.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej

- konceptie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- m) Profilové predmety pre jednotlivé odbory vzdelávania a ich zamerania sú určené v štátnom vzdelávacom programe – študijný odbor 8602 M priemyselný dizajn – výtvarná príprava v 1. a 2. ročníku a navrhovanie v 3. a 4. ročníku.
 - n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktického vzdelávania možno spájať do viachodinových celkov.
 - o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktoré sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva profilového predmetu a vybraných umeleckých predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.
 - p) Povinnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v profilovom predmete je vypracovanie ročníkového projektu (klauzúrna práca) v 1., 2. a 3. ročníku.
 - q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v 3. ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
 - r) Škola umeleckého priemyslu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plní rovnaké ciele ako škola umeleckého priemyslu pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie a pod.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
 - s) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia, plenér a kurzy pohybových aktivít v prírode a pod. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

Úplné znenie Školského vzdelávacieho programu „Priemyselný dizajn“ je k dispozícii u zástupcu riaditeľa školy.

Spracovateľ: PaedDr. Peter Majer, MBA

Žilina, 10. 01. 2025

Ing. Václav Dostálek, riaditeľ školy